

Vastaus Funda Demirin ja kahdeksan muun valtuutetun aloitteeseen lääkärinviran avaamisesta Myyrmäen kuntoutus- ja arviointiyksikköön

VD/8383/00.02.00.03/2021

TA/ML-L/EK/AH

Funda Demiri ja 8 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Myyrmäen kuntoutus- ja arviointiyksikössä toteutetaan ikäihmisille suunnattua lyhytaikaishoitoa, joka tukee ja ylläpitää kotona asumista. Tämän lisäksi yksikkö tarjoaa tehokuntoutusjaksoja sekä kriisihoitoa, kun ikäihminen tarvitsee akuuttia hoidon arviointia.

Kriisiasiakkailla sekä tehokuntoutujilla on useasti monisairauksia, jotka tarvitsevat jatkuvaa arviointia, seuraamista sekä lääkemuutoksia tai lisäyksiä. Tämä on hankalaa, kun yksikössä ei ole lääkäriä, joka voisi tehdä tarvittavia muutoksia sekä arvioida tai ottaa kantaa asiakkaan tilanteeseen yhdessä hoitajan kanssa. Tällä hetkellä hoitajat jonottavat puhelimitse terveystakeskukseen ajanvaraukseen tai asiakas on lähetetty sairaalaan voinnin arviointiin. Apotti-tietojärjestelmän kautta on mahdollista laittaa asiakkaan omalääkärille viestiä, jos asiakkaalla on tällainen, mutta vastauksen saamiseen saattaa kulua useita päiviä. Lääkärit eivät myöskään mielellään tee lääkemuutoksia tai lisäyksiä, koska eivät kykene ottamaan kantaa asiakkaan vointiin, kun eivät asiakasta ole tavanneet.

Tarpeettomat sairaalareissut, hoitajien puhelimitse terveystakeskukseen jonottamiset sekä lääkärin viestien odottelu aiheuttavat huolta erityisesti kriisiasiakkaiden ja muistisairaiden osalta sekä, vaikeuttavat ikäihmisten toimintakyvyn arviointia. Tämä lisää jo valmiiksi kuormittuneiden hoitajien työkuormaa sekä viivästyttää asiakkaiden asioiden hoitoa, joka passivoi asiakkaita laitoshoidon kuntoutumisen sijaan. Yksikön tavoitteena ja tarkoituksena on kuntouttaa ikäihmisiä sekä ylläpitää ja tukea kotona asumista. Saamalla yksikköön lääkäri, voitaisiin yksikön toimintaa parantaa ja ikäihmiset saisivat tarvitsemaansa hoitoa ja kuntoutusta nopeammin ja inhimillisemmin.

Vantaan Kaupungin strategiassa sanotaan, että ”Iäkkäiden henkilöiden toimintakykyä edistetään ja ylläpidetään sairauksia ennaltaehkäisemällä, suunnitelmallisella hoidolla ja kuntoutuksella. Tavoitteena on, että iäkäs henkilö voi asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään.”

Jotta tätä todella tukisimme, me aloitteen allekirjoittaneet edellytämme, että Myyrmäen kuntoutus- ja arviointiyksikköön avataan lääkärinvirka. Tämän lisäksi kaupungin tulisi tarkastella myös muiden kuntoutus- ja arviointiyksiköiden tilanne tämän suhteen.”

Kaupunginvaltuusto 23.8.2021 § 33

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Lyhytaikaishoito on suunnitelmallista kotona asumista ja omaishoitoa tukevaa hoivaa ja kuntoutusta. Lyhytaikaishoito voidaan järjestää yksittäisenä hoitojaksona esim. sairaalasta kotiutumisen tai palvelujen tarpeen kokonaisvaltaisen arvioinnin tekemiseksi tai etukäteen suunniteltuina jaksoina. Vantaalla

lyhytaikaishoitoa toteutetaan neljässä tähän toimintaan erikoistuneessa Vanhus- ja vammaispalvelujen Erityisasumisen yksikössä, jotka sijaitsevat Myyrmäen, Simonkylän ja Korson vanhustenkeskuksissa. Lyhytaikaishoidon asiakaspaikkoja on tällä hetkellä yhteensä 99.

Lyhytaikaishoidon asiakkaat ovat usein monisairaita ja palvelujen tarve, mukaan lukien lääkäripalvelut, vaihtelee yksilöllisesti. Asiakkaiden kokonaisvaltaiseen hoitoon osallistuu useita yhteistyökumppaneita, esimerkiksi omaishoitaja ja läheiset, asiakasohjausyksikkö, kotihoito, hoitava lääkäri (terveysasemalla, kotihoidossa tai yksityisellä lääkäriasemalla) sekä erityistyöntekijöitä ja muiden hoitoyksiköiden edustajia. Yhteistyön lähtökohtana on asiakkaan hyvinvoinnin edistäminen ja hänen läheisensä tukeminen. Lyhytaikaishoidon avulla mahdollistetaan asiakkaan kotona selviytyminen ja omaisen jaksaminen mahdollisimman pitkään.

Vanhus- ja vammaispalvelujen erityisasumisen asiakkaat saavat hoivan ja hoidon sekä kuntoutuksen palvelut kaupungin omana ja/ tai kilpailutettuna toimintana. Lääkäripalvelut järjestetään kaikille vantaalaisille avoterveydenhuollon lääkäripalvelujen kautta. Tehostetun asumispalvelun yksiköihin (pitkäaikainen asuminen) avoterveydenhuolto on kilpailuttanut lääkäripalvelut. Lyhytaikaishoidon yksiköiden asiakkaisiin tämä lääkäripalvelu ei ulotu. Ennakoivalla kotikäynnillä tai asiakkaan saapuessa hoitojaksolle lyhytaikaishoitoon selvitetään asiakkaan omalääkäri. Mikäli asiakas tarvitsee hoitojakson aikana lääkäriä, otetaan hoitavasta yksiköstä ensisijaisesti yhteyttä nimettyyn omalääkäriin. Niiden asiakkaiden osalta, joiden lääketieteellinen hoito on linjattu kotihoidon lääkäriin kuuluvaksi, otetaan yhteys nimettyyn kotihoidon lääkäriin. Asiakkaiden ensisijainen lääkärikontakti ja lääketieteellinen vastuu on avohoidon puolella myös lyhytaikaishoidon jaksojen aikana. Kotona asuvalla asiakkaalla on myös aina oikeus itse valita lääkäriinsä esim. yksityiseltä puolelta omakustanteisesti.

Lyhytaikaishoidon asiakkaan lääkäri on siis yleensä oman alueen terveysaseman lääkäri, jota voidaan konsultoida tarvittaessa Apotin välityksellä tai puhelimitse. Avoterveydenhuollon lääkäriresurssien vähyys näkyy myös lyhytaikaishoidon asiakkaiden saamassa lääkäripalvelussa ja / tai sen puutteessa. Terveysasemien lääkäreiden työkuorma on suuri, ja yllättäen esille tulevat lyhytaikaishoidon asiakkaiden palvelutarpeet on haastavaa mahdollistaa päivittäiseen työohjelmaan. Lyhytaikaishoidon yksiköissä ei ole pääsääntöisesti mahdollisuutta sairaalatasoisen hoidon toteuttamiseen, mikä ei ole tarkoituksenakaan, sillä yksikön toiminta on rinnastettavissa asiakkaan kotona asumiseen. Terveysasemien lääkäreillä ei ole mahdollisuutta tehdä käyntejä yksikköön. Kuitenkin tarvittaessa tilannetta tarkastellaan yksilöllisesti ja mahdollisuus esimerkiksi kotisairaalan käynteihin pyritään järjestämään yksikössä. Akuuteissa tilanteissa voidaan konsultoida liikkuvaa sairaalapalvelua (LiiSa) tai Peijaksen sairaalan päivystystä. Henkilökunta arvioi jokaisen akuutin tilanteen yksiköllisesti ja on tarvittaessa yhteydessä kiireettömään sairaankuljetukseen tai hätäkeskukseen. Virka-aikana terveysasemat vastaavat arviointi- ja kuntoutusyksikön konsultaatioihin kuluvan päivän aikana.

Sairaalatasoista hoidon tarpeen arviointia tuodaan asiakkaan luo liikkuvan sairaalapalvelun LiiSan myötä. Toiminnan pilotointi on aloitettu Vantaalla maaliskuussa 2021. LiiSan toiminta on jatkossa tarkoitus laajentaa kaikkiin Erityisasumisen yksiköihin ja koskemaan kaikkia kotihoidon asiakkaita. Liikkuvan sairaalapalvelun toiminta perustuu asiakkaan luona tapahtuvaan hoidon tarpeen arviointiin sekä välittömään hoidon aloittamiseen (vrt. päivystyksen sairaanhoitajan arvio ja seulonta sekä diagnostiikkaa tukevat mittaukset). Liikkuvan sairaalan palvelun avulla vältetään tarpeettomia siirtoja päivystyspoliklinikoille ja tuotetaan hoito asiakkaan omassa turvallisessa asumisympäristössä. Liikkuva sairaalapalvelu ei kuitenkaan korvaa yksiköiden hoitotyötä tai lääkärityötä.

Lääkäripalveluiden tuottamista on syytä tarkastella kaikkien yksiköiden kannalta ja varmistaa tasavertainen palvelu kaikille lyhytaikaishoidon asiakkaille. Myyrmäen arviointi- ja kuntoutusyksikössä ei ole tarvetta kokoaikaiselle lääkäriin, vaan arvioitu tarve on noin kahdeksan tuntia viikossa.

Kaupunginhallitus 17.1.2022 § 21

Sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa Funda Demirille ja 8 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Funda Demirin ja kahdeksan muun valtuutetun aloite lääkärinviran avaamisesta Myyrmäen kuntoutus- ja arviointiyksikköön

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen, puh. 050 312 1815
va. terveystoimen johtaja Piia Niemi-Mustonen, puh. 050 312 1774
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi.